

Урок 8, 6 клас (продовження)

Тема уроку:

Хорова духовна музика: меса, літургія, концерт, реквієм.

Intr.
6.
R

Equi-em * aetér- nam dó-na é- is Dómi-

ne : et lux perpé-tu- a lú-ce- at é- is.

*Підготувала
вчитель музичного мистецтва
Росяк Оксана Михайлівна*

Урок 8, 6 клас (продовження).

Тема 2. Жанри хорової музики.

Тема уроку. Хорова духовна музика: меса, літургія, концерт, реквієм.

Мета уроку. Ознайомити здобувачів освіти з творчістю композитора В.А. Моцарта і значенням його творчості у світовому музичному мистецтві. Розкрити можливість музики передавати різноманітні стани людської душі на прикладі музичного твору “Реквієм”. Розвивати вміння вдумливо сприймати та інтерпретувати контрастні за змістом і звучанням твори. Формувати вокально-хорові навички. Виховувати естетичний смак.

Формувати ключові компетентності Нової української школи:

- *Спілкування рідною/державною мовою:* обговорення, аналіз музичних творів;
- *Математична компетентність:* застосування обчислювальних умінь упродовж уроку, відтворення ритмічної схеми пісні на уроці та вдома (за бажанням);
- *Компетентність здорового життя:* організація правильної співацької постави.
- *Громадянська компетентність:* вміння працювати в групах, відстоювати свою думку і поважати думку інших.

Очікувані результати:

Знаний компонент:

Здобувачі освіти: знають що таке духовна хорова музика та її різновиди;
вміють вирізняти реквієм серед інших жанрів духовної хорової музики;

Діяльнісний компонент:

Здобувачі освіти: характеризують прослуханий музичний твір В.А. Моцарта “Реквієм”; виконують пісню “Під блакитним небом” І Кириліної.
створюють ритмічні схеми під час розучування пісні.

Ціннісний компонент:

Здобувачі освіти: визначають власні емоції від сприйняття творів, які прозвучали .

Музично-дидактичний матеріал:

- “Будинок під блакитним небом” сл. В. Орлова, муз. І. Кириліної
- В.А. Моцарт “Реквієм” II частина, «Маленька нічна серенада» (фрагмент), Симфонія №40 (фрагмент).

Тип уроку: комбінований з елементами гри.

Музично-технічне забезпечення і оснащення уроку: музичний інструмент -баян, ноутбук, інтерактивна дошка; Музичне мистецтво: підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл./ Л. М. Масол, Л.С. Аристова.- Харків: СИЦІЯ, 2014.-160с.: іл.; портрет композитора В.А.Моцарта; різнокольорові конверти із завданнями; матеріали проекту «Моцарт – ти геній» з біографічними даними композитора; фрагменти музичних творів Моцарта.

Епіграф уроку:
***“Музика - це мова почуттів. Мелодія передає витончені відтінки
переживань, які недоступні слову”***
(В. Сухомлинський)
Хід уроку.

1.Організаційний момент.

Створення емоційної атмосфери. Заходячи до класу учні вибирають собі невеликий «Конверт із секретом» певного кольору (жовтий, зелений, синій, червоний). Вибравши конверт - учні сідають за стіл з прапорцем такого ж кольору.

Музичне вітання.

2.Мотивація навчальної діяльності.

Учитель (читає вірш) *Почуйте пісню*

Почуйте пісню, сповнену краси,

В своїм розмаї – променисто-ніжну.

У кожній квітці крапелька роси

Й мелодія у ритмі трохи грізна.

Почуйте пісню і самі співайте,

Нехай душа зігріється словами.

Всю мелодійність радості вбирайте

І вірші тиші слухайте ночами.

Любов Чернуха

3. Повідомлення теми, мети уроку.

Учитель. Кожна людина у своєму житті переживає радість і смуток, бадьорість та втому, захоплення і відчай. Ці почуття є зрозумілими для всіх людей. Тому, коли ми слухаємо музичний твір, ми відчуваємо їх в музиці, адже вони є основою загальнолюдської мови, яка, не потребуючи перекладів, є зрозумілою для всіх людей, усіх національностей. Прочитайте епіграф нашого уроку. Як гарно про силу музики пише В. Сухомлинський.

***“Музика - це мова почуттів.
Мелодія передає витончені відтінки переживань, які недоступні слову”***
(В. Сухомлинський)

Завдання нашого уроку відчутти ті почуття і настрої, які охоплювали композитора під час написання музичного твору чи пісні.

4. Вокально-хорова робота.

Учитель.

- **Виконання учнями завдань.** На минулому уроці ми вивчали пісню «Будинок під блакитним небом». Пригадайте авторів пісні? (вірші В. Орлова, музика І. Кириліної). Прошу відкрити конверти і прочитати запропоновані вам завдання.

Жовтий конверт – пояснити значення музичних знаків, які зустрічаються у приспіві (тривалості нот, четвертна і половинна пауза, ліга).

Зелений конверт – плескати ритмічний малюнок пісні (приспів).

Синій конверт – заспівати 1 куплет пісні і приспів.

Червоний конверт – заспівати 2 куплет і приспів.

- **Виконання пісні хором (усі разом).**
- **Робота над характером виконання.**
- **Створення ритмічного супроводу до пісні.**
- **Виконання пісні у супроводі музично-ритмічних інструментів.**

5. Ознайомлення з життєвим та творчим шляхом Вольфганга Амадея Моцарта.

1. Робота в групах.

Учитель. Ви поділені на чотири групи, кожна з яких отримує цікаве творче завдання:

I група – «журналісти» (учні, які вивчають і аналізують життєвий та творчий шлях композитора, використовуючи проектні роботи дітей попередніх років на тему «Моцарт – ти геній»);

II група – «музичні критики» (учні, які використовуючи власні гаджети, слухають і характеризують фрагменти музичних творів В.А. Моцарта, запропонованих вчителем: теми, характер, темп; порівнюють ці твори. Останній твір «Реквієм» і частина (фрагмент));

III група – «психологи» (учні, які визначають психологічний стан композитора упродовж життя, вивчаючи його творчий спадок);

IV група – «детективи» (учні, які досліджують статтю А.С. Кленового «Реквієм Моцарта», сторінка 48 у підручнику, чому саме «Реквієм» став останнім твором композитора.)

2. Творче завдання. Створення портрету композитора.

- *Журналісти* наводять цікаві факти із життя композитора.
- *Музичні критики* розповідають про найбільш відомі твори композитора і порівнюють ці твори (фрагменти: сюїти «Маленька нічна серенада», Симфонія № 40, «Лакрімоза» з «Реквієму»).

Словник музичних термінів

Реквієм – жанр духовної музики, траурний твір, що присвячено пам'яті померлих. Багаточастинний твір для солістів, хору та оркестру.

● *Учитель*. Реквієм (1791 р.) — останній, незавершений твір [Вольфганга Амадеуса Моцарта](#), — траурна заупокійна [меса](#), написана на [канонічний](#) латинський текст. Попри те, що його перу фактично належить тільки до двох третин нотного тексту, він є одним із його найшанованіших та найпопулярніших творів. Моцарт помер під час написання композиції. Через те, що це був твір на замовлення, Реквієм був доповнений та завершений за дорученням Констанци Моцарт, — вдови композитора, його учнями [Йозефом Ейблером](#) та [Францом Ксавером Зюссмайєром](#).

Дев'ять з дванадцяти номерів реквієму написані для хору, три – для квартету солістів. У другій частині твору – «День гніву» – представлена картина Страшного Суду.

Щодо історії створення та якості подальших доповнень віддавна тривають завзяті суперечки. Незвичайні обставини замовлення композиції та часовий збіг цієї заупокійної меси із ранньою смертю Моцарта стали сприятливим підґрунтям для виникнення численних міфів. Про це нам розкажуть детективи.

- *Детективи* доводять, чому твір «Реквієм» є останнім твором композитора.
- *Психологи* розповідають про душевний стан композитора в останні роки життя.
- *Учитель*. Подумайте, якою має бути музика, щоб передати емоційний стан і почуття композитора. Скористайтеся словником скорботної музики.

7. Слухання та інтерпретація музичного твору В.А. Моцарта «Реквієм».

«Dies irae» («День гніву») II частина.

☐ Опишіть характер музики, скориставшись словничком скорботної музики. Який настрій вона створює?

- ☐ Яке враження на вас справила музика реквієму?
- ☐ Яким є ваше ставлення до музики В.А. Моцарта?

Словничок скорботної музики

зворушлива
журлива
трагічна
жалобна
щемлива

невтішна
безнадійна
безвихідна
пригнічена
гірка

стримана
заніміла
статечна
знебарвлена
просвітлена

7. Підсумок уроку.

Сучасники називали Моцарта «богом музики». Він помер, не доживши до тридцяти шести років. Але як фантастично багато встиг створити цей геній – двадцять опер, півсотні симфоній, десятки концертів, сонати, меси... реквієм.

Тестові завдання «На Урок» у реальному часі.

Оберіть правильні твердження:

1. Реквієм – це:

- а) жанр духовної музики, що виконується а капела;
- б) жанр духовної музики, багаточастинний твір, в основі якого лежить зіставлення співацьких голосів;
- в) жанр духовної музики, скорботний твір, присвячений пам'яті померлих.

2. В.А. Моцарт – це:

- а) польський композитор;
- б) австрійський композитор;
- в) італійський композитор;
- г) німецький композитор.

5. Домашнє завдання. Перекласти частини реквієму на українську мову: «Introitus» — «Kyrie» — «Sequentia» – «Dies irae» — «Offertorium» — «Sanctus» — «Agnus Dei» і «Communio».

6. Використана література.

1. Музика: Дит. Енцикл./ Авт.-упоряд. А. С. Кленов; - К.: Школа, 2005.-367 с.: іл. - (Я пізнаю світ).

2. Реквієм (Моцарт) - — Вікіпедія

[https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%B5%D0%BA%D0%B2%D1%96%D1%94%D0%BC\(%D0%9C%D0%BE%D1%86%D0%B0%D1%80%D1%82\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%B5%D0%BA%D0%B2%D1%96%D1%94%D0%BC(%D0%9C%D0%BE%D1%86%D0%B0%D1%80%D1%82))